

Når gjelder konkurransesklausulen?

NTFs tvistenemnd har tatt standpunkt i en sak hvor det var uenighet mellom praksiseier og leietannlege i forbindelse med avslutning av leieforhold.

Tannlege A inngikk avtale om leieforhold med praksiseier, tannlege B. Avtalen var oppsigelig med fire måneders varsel. Det følger videre av avtalen at «leietaker forplikter seg til ikke å drive privat tannlegepraksis innen en radius på 10 km innen to år fra opphør uten etter skriftlig forhåndsavtale med utleier».

Tannlege A ble oppsagt skriftlig. Han ble tilbudt forlengelse av leieforholdet, men dog slik at den avtalte leieprosent ble forhøyet. A avsto å inngå ny avtale på dette vilkår.

Det er på det rene at tannlege A deretter har etablert ny tannlegevirksomhet nærmere enn 10 km fra tannlegepraksisen.

Nemnda ser saken slik:

Den tidligere konkurranselovs § 3-3 inneholdt et forbud mot samarbeid om og påvirkning til markedsdeling. Lovens § 3-9 ga Konkurransetilsynet hjemmel til å gjøre unntak fra forbudet.

Ved forskrift av 14. august 1996 ble følgende bestemt:

«§1 Forbudet i konkurranseloven § 3-3 mot samarbeid og påvirkning til markedsdeling er ikke til hinder for at privatpraktiserende tannleger ved opphør av samarbeidsavtale mellom praksisnehaver og medarbeider kan fastsette at medarbeider ikke skal drive pasientbehandling innenfor en bestemt kommune eller et annet mindre avgrenset geografisk område i de første to år etter avtalens opphør.

§2 Med praksisnehaver menes en privatpraktiserende tannlege som eier egen praksis. Med medarbeider menes en privatpraktiserende tannlege som

leier seg inn i praksisen til en annen privatpraktiserende tannlege.

§3 Forskriften trer i kraft straks. Den gjelder til 1. januar 2006.»

I oversendelsesbrevet til NTF uttaler Tilsynet at «Hensikten med bestemmelsen er at medarbeider ikke skal kunne forlate praksisen og ta med seg en vesentlig del av kundene.»

Nemnda legger til grunn at klausulen ikke kan komme til anvendelse når leietannlegen blir sagt opp fordi praksiseier ønsker å endre leieavtalen. Klausulen har sin berettigelse når leietaker

selv sier opp avtalen for å begynne konkurrerende virksomhet og i de tilfeller leietaker misligholder avtalen.

Dersom klausulen skulle gjelde i dette tilfellet, ville dette gi praksiseier et urimelig sterkt forhandlingskort når det gjelder justering av inngått avtale.

Det er nemndas oppfatning at en slik forståelse også vil være i strid med prinsippene i avtalelovens § 36, jf. § 38.

*Knut S. Kjølstad
advokat, i NTF*

Ny konkurranselov – hva betyr det i praksis?

I 2004 trådte en ny konkurranselov i kraft her i landet. Med hjemmel i den gamle konkurranseloven er det blitt gitt to dispensasjoner på vårt felt; forskrift om unntak ...for samarbeid og påvirkning til markedsdeling mellom privatpraktiserende tannleger og forskrift om unntak ...for samarbeid om priser i privatpraktiserende tannlegers kontorfellesskap. Den førstnevnte forskriften gir anledning til å avtale en såkalt «karanteneklausul» i en samarbeidsavtale mellom tannleger. Sistnevnte gir tannleger som deler venteværelse, anledning til å ha felles prisliste dersom de ønsker det. Begge dispensasjonene gjelder frem til 1. januar 2006. Lovendringen på området har ingen betydning for forskriftene i tiden frem til årsskiftet, men det kan ikke søkes om eller gis forlenget dispensasjon.

Etter utgangen av inneværende år vil det bero på en konkret vurdering av hvert enkelt tilfelle om det vil være lovstridig å avtale karanteneklausul eller å samarbeide om prislisten på tannbehandling i et kontorfellesskap. I et AS er det foretaket som fastsetter prisen på tannbehandlingen som tilbys hos de ansatte tannlegene, og selv om AS et skulle bestå av de tre eneste tannlegene på stedet, kan dette ikke kategoriseres som ulovlig prissamarbeid. Tannlegeforeningen vil komme tilbake med mer informasjon til medlemmene på et senere tidspunkt. Her vil vi ved hjelp av eksempler forsøke å beskrive hvor grensen for ulovlig prissamarbeid eller markedsdeling går.

*Lin Muus Bendiksen
seniorkonsulent, NTF*